

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Égőz évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. — A gazd. főkegyelet tagjainak: egész évre 2 frt, félévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamatiók a kiadóhatalhoz intézendők.

Szerkeszti és kiadja: **A muraszombati gazd. főkegyelet.**

A szerkesztésért felelős:

TAKÁCS R. ISTVÁN, e. titkár.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztési közlemények a szerkesztőséghez küldendők.

Hirdetési díj: 1 hasábos petisors egyezri hirdetésnél 40 kr többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttér petisorsa 25 kr.

A vidéki takarékpénztárakról.

Egy vidéki előfizetőnkől nagyon érdekes levelet kaptunk, mely a vidéki takarékpénztárakkal, azok üzletmenetével és a vidéki takarékpénztári részvényekkel foglalkozik.

Mivel előfizetőink között nagyon számosan vannak, kiket e kérdések közelebbről érdekelnek, közöljük a levél tartalmából a következőket:

A vidéki takarékpénztári részvények többnyire ugynevezett családi papirok, melyek spekuláció tárgyát nem képezik s melyek tulajdonosa teljesen meg van elégedve, ha évenként egy-egy részvénybe fektetett 100 frt után 8—12 frt osztalékot kap.

Sokszor előfordul azonban, hogy az ily részvények tulajdonosa bármely okból kénytelen részvényeit eladni, mert pénzre van szüksége. Ekkor aztán beáll az a különös eset, hogy a részvényeket csak nehezen és potom áron kénytelen eladni, mert a részvényeknek üzletszerűleg megállapított értékök s így piacuk sem lévén s magát az intézetet és annak üzletmenetét is csak kevesen ismervén, ez okból vevő is csak nagy ritkán akad.

Igy a megszorult vidéki takarékpénztári részvényes, mint ez panasztevő előfizetőnkkel is történt, sokszor érzékeny kárt szenved, mert az ily rész-

vényekre épen a fentemlített okoknál fogva kölesönt sem igen lehet kapni.

A vidéki takarékpénztárak tehát nagyon a saját érdekekben cselekednének, ha intézkednének az iránt, hogy vállalatjukat szélesebb körben ismerjék s ha maguk iránt, esetleg részvényeiknek a budapesti tőzsdén való jegyzése által némi figyelmet keltenének.

Attól épen nem kellene félni, hogy a tőzsdéi jegyzés által a vidéki takarékpénztári részvények egyszerre a spekuláció játéklabdájává válnának. Erre a hasonló természetű értékpapírok nem alkalmasak.

A vidéki takarékpénztári részvények a tőzsdéi jegyzés daczára továbbra is kiválólag családi, befektetési értékpapírt képeznek, de értékük a könnyebb értékesíthetés miatt jelentékenyen emelkednek.

Maguk a takarékpénztárak a tőzsdéi jegyzésből s egyáltalán a nagyobb nyilvánosságtól megbecsülhetlen előnyöket nyerhetnek.

A vidéki takarékpénztárak ugyanis a rendelkezésükre álló tőkét többnyire jelzálog- és kizárlag-kölesönökre fektetik s ezenkívül váltó-leszámitolással foglalkoznak és pedig oly módon, hogy a leszámított váltókat viszont valamely fővárosi intézetnél számíttatják le. E visszleszámitolásnak azonban határa van

a mely ugyanott végződik, a hol az illető takarékpénztár hitele. A mint ez a hitel ki van merítve, a takarékpénztár működése meg van bénítva; mert a hozzá leszámítolás végett benyújtott váltókat visszaautasítani kénytelen s így egyik legjövődmezőbb üzletágát nem gyakorolhatja oly mérvben, mint az kívánatos volna.

Ha a vidéki takarékpénztárak működése nagyobb nyilvánossággal történik s így a fővárosban elhelyezést kereső tőkék is meggyőződhetnek az illető intézetek bonitásának fokról, ezek bizonyára sietnének a vidéki intézeteknél jövődmező elhelyezést keresni s ez által első sorban a vidéki intézetek főbáján, a pénz-szükségen volna segítve, a mi nagyban hozzájárulna a hitelképesség emelkedéséhez is.

Ez pedig a vidéki takarékpénztárak felvirágzását vonná maga után.

S. K.

Megemlékezés a magyar néptanítókról.

„Néptanító” és „megemlékezés” minő mossa jár egymástól e két fogalom! Alig lehet egymás mellett kettőjüket elképzelni. —

Ugyan kinek is jutna eszébe a szegény néptanítóról megemlékezni?

Hissen megszoktuk, hogy e nehéz hivatás intelligens osztály kiváltságos figyelmekben és javadalmakban nagyon-nagyon ritkán részesedtek.

De hát a század alkonyán elűnk és e hál-

Pántlikás Jakab.

(Supplicatioi ölményeiből írta: Balogh István.)

Folytatás

Elképelem, hogy ha valami csodás hatalom hamarjában vilamos világítást rendezett volna ott az erdőben, az én Jakabom nem örült volna úgy meg, mint annak a világosságának, mely rémült agyában erre a felfedezésre támadt.

Kedzett a bizalmatlanság jégkérgé olvadni remegő szívéről s örömperepe kérdezgette: Supplicans? Kolduló diák? Még a csinos „Rigó” is osztozni látszott gazdája örömeiben s egy barátságos nyílhogással adott kifejezést érzelmeinek. Ujra megpróbálta a talpra állást, de csak újra nem sikerült neki.

Az én Jakabom mellett örömteli sóhajok dagaaszták s bizonyosan a koblemer rohan, ha a sütsőség abban nem akadályozza. Hanem azért az óvatosság most sem hagyta el. Először egy gyufaszállal kivilágításba helyezte alakomat s csak midőn külsőm elég ajánlatosnak tetszett előtte, kezdett felém óvatosan közelíteni.

„Hát hogyan került ide supplicans ur?”

„Bizony nem a magam jószántából, csak a p... i tanító ur sziveségéből esteledtem itt meg.

„Hát hova akart menni ilyen későn?”

„B... ibe” — válaszoltam keserű rezignációval.

„Hissen én is oda való vagyok.”

„Hát maga is oda igyekszik?”

„En iszen igyekezém, de a „Rigó” nem igen mozdít.”

„Majd segítünk neki; aztán együtt utazhatunk, ha megengedi.”

Hogy megengedte-e? Hátha megindultam volna, nem könyörgött volna-e vissza? En meg örömmel toltam volna a szekert akár hazáig, csak vele mehessenek.

Mikor teljesen megbizonyosodott róla, hogy csakugyan nem rajgom torkon a sötétben, kezdett hozzám teljes bizalommal lenni s elfogadta a segítségemet az alkalmatlanság rendbehozása körül.

Neki álltunk mindakettén a „Rigó” emelgetésnek. De szomorúan voltunk kénytelenek meggyőződni, hogy fekvő helyzetből az két ember sem képes kimozdítani. Tapogatózva kifejtettük a szerszámból s a szekert visszatoltuk a kaptatón. A pókrocót a ló mellé leterítettük s a marokra fogott vendégdallal elkezdtek gyámolítani lefelé a kaptatón. Végre akkorát tudtunk rajt emelni, hogy a két első lába kiszabadult s egy elszánt erőmegfeszítéssel szerencsésen talpra állott. Minden ízében remegett szegény pára. Hanem az én Jakabom bizonyosan elkurranjtja magát örömeiben, ha a helyzet megfontolandó komoly volta óvatosságot nem igényel.

Azalat meg így javában örövendeztünk, a szürke annyira belejött a buzdóságba, hogy keréket oldott. Erre lett ám csak remélt Izraelben!

Az volt a szerencse, hogy a „Rigó”-nak elég jó erkölcsi voltak: S-é-p-n bel-plantálta magát a boróka bázót közé s nyugodtan lege-

lészni kezdett. A fogának ropogása szerencsésen nyomra vezetett bennünket és sikerült a fűzgal koszában elmerült állatot a bokor közül kihálaszni s minden nagyobb veszedelem nélkül befogni.

Aztán a Jakab húzta a lovat, a ló a szekert, én meg emeltem nagy buzgón teljes erőmből. Végre egy negyedóraí erőlködés után az akadály le volt győzve, s mi háboríthatlanul haladtunk tovább. A Jakab vezette a lovat, én meg felkuperodva a szekér tetejére, az ostornyéllal biztattattam.

Épen 12-öt kiáltott a bakter, mikor diadalman bevonultunk a Pántlikás Jakab udvarára.

Ott volt ám még aztán a riblilő, fekéveszett örömyilvánítás a „táti” hazaeérkezésén. Hat darab reményteljes sarjadék igyekezett őt kiforgatni a kaptujából, meg a Száli néni ölelő karjai közül.

Én meghatva pislogtam ott a szekér tetején s szinte tartottam tőle, hogy bizony nekem is kijut ebből a bomlott viszonylatú örömyilvánításból. (Az öröm anyuival természetesebb volt, mert nemrégiben ütöttek egyvén azon helyen egy kéményesvidék 5 forintjáért.)

A Jakab szomszéd midtán még az uton kitapogatta az én környüllállásomat s aggodalmamat, barátságosan megintvitte éjjeli szállásra. Hova is mentem volna 12 órákor? Ha a mestert zörgetem fel, bizonyosan rá fogja a dupla puska. (Ha van neki) A falusi kocma meg nem igen kínál magasbát élvezeteket, mint a Jakab szomszéd hajléka.

E'fogadtam hát a meghívást minden habozás

— A választások eredményei

megyénkben. A muraszombati választókörnyetben leszavazott összesen 3022 választó, kik közül gróf Széchenyi Tivadár szabadlevél párti képviselő-jelöltre 1602, gróf Batthyány Zsigmond nemzeti párti képviselő-jelöltre 1420 szavazott és így 182 szótöbbséggel gróf Széchenyi Tivadár sz. párti képviselő-jelölt lett a járás képviselője. A választás eredménye meg csak elfutának 2 órákor lett kihirdetve, a melyről a választási elnök egy küldöttséggel elém meg csak reggeli 4 órákor értesítette a megválasztott képviselőt. — Szent-Gotthárdon Szell Kálmán pártönkivüli 504 szótöbbséggel győzte le Udvary Ferenczet, a kerület eddigi függetlenségi párti képviselőjét. — Felső-Eőrött Festetich Andor gróf kormányparti jelölt Záhorsky Gyula függetlenségi ellen 652 szótöbbséggel győzött. — Nemet-Ujváron dr. Rosenberg Gyula sz. párti jelölt választott meg. — Középen egyhangulag Szajbely Gyula kormányparti képviselő kiáltatott ki. — Szobathelyen Baross Gábor miniszter lett a kerület képviselője egyhangulag kikülvta. — Sárvárott Förster Ottó kp 383 szótöbbséggel választott meg Tulok Benő függetlenségi képviselő ellen. — Kis-Czeliben Ugron Ákos 48-aspartii ellenjelölt nélkül választott meg. — Körmenen gf Zichy Herman függetl. párti győzött. — Runban Istóczy Győző pártönkivüli programmal nyerte el a képviselőséget.

— **Mária Valéria** főhercegnőasszony, a magyar királyleány, Saluator Ferencz főhercege felesége a bécsi Burgban egy leánygyermeknek adott élelet.

— **Vaszary Kólos** hercegprímásnak bi-bornokai történet kinevezése hírére Esztergomban a középületeket felbőgőzték s a főkapitány, a benézések, a hatóságok, a szabadlevél párt fő-
völő stábjonyokot küldött.

— **Miksa bajor hercegnő** özvegya, Lu-dovika bajor hercegnő, királynevelő adományja meg-halt. A hercegnő néhány nap előtt influenza-t kapott, mely tüdőgyulladásba ment át és a 84 éves hercegnő sírba vitte.

— **A muraszombati kisdévodá t.** hó 29-én ismét megnyit, amit újból tudomására hozunk a t. szülőknek.

— **A muraszombati dal- és zene-egylet** ma januar hó 31-én d. u. 4 órákor tartja köz-gyűlést a Kirisch-felc volt casino-helyiségben.

— **A képviselő-választásra** kirendelt és Graeban állomással vadszezedett öt jelenvölt tisztjái Török Ernő kir. közjegyző utján meleg köszönetet szavaznak Muraszombati bőlgyei és ur-nól részéről tanusított végzészetért.

(Beküldetett.)

— **Számadás.** A muraszombati iparos-íj-fak önképző-egyl. által januar 16-án tartott táncmul-
bevetél volt 71 frt 75 kr., fellélizetéseben 11 frt 40 kr., összesen 83 frt 15 kr., kiadás 38 frt 13 kr., marad tiszta jövedelem 45 frt 02 fr. Fellél-
fizetni szivesek voltak: 60 krt Meixner Matyas, Fodor Bernát, Wilfinger Károly, Polák József, Ratkóhi Tivadár, Takács István, Horváth György, főt, Gáspár Ferencz, Siukovich Kálmán és főt, Balogh István urak. 50 krt Porges Adolf ur, 40 krt Czipoth Miklós ur. 25 krt Meider N. és Halbarth Henrik urak. 20 krt Postl Janos, Fuisz Miklós, Olajos Sándor, Mezei Jakab, Grünbaum Mark, Heuberger Simon, Loncsár N., Pavlinyok József, ifj., Marics Janos, Vörös Janos, Czipóth N., Pavlik Károly, Bodánecz N., Róza Viktor, Bit-
termann Tivadár, Leitner József, Nemeth Dénes (Bellatinecz) és Vüjecz József urak. 10 krt Keser-már Péter, Silberstein Jakab, Trautmann Ignacz, Habeler Vincez és Zsupanics Lure urak. Fogad-
ják mindazon t. bőlgyei és urak, kik fellél-
zésekkel, tombolátíryak ajándékozásával s a kedves kisasszonyok, kik a tombolajegyek elaru-
sításával pénztáruk gyarapításán önzetlenül fárado-
zókat szivesek voltak, nemkülömben Czelezer ur
a terem ingyen alendésséért halás köszönetünk.

A rendezőség.

— **A királyi nyaralója legett.** A po-
zsonyi királyi Schlosshof, mely Marcheg állom-
ás közelében fekszik, jan. 28-án delután teljesen legett. A kastélyi Svojevi Jenő herceg építette s halála után a királyi háznak lett birtokává. —
Csak néhány éve halt meg, hogy a kastély restau-
rálták. A bécsi múzeumban öt olajfestmény van,
mely a kastélyt ábrázolja.

— **Elvezett.** Széchenyi Tivadár gróf urak egy barna színű szarvasagancsu tör-botja elv-
szett. Feltaláló 5 frt jutalommal részesül.

konyhakertészettel, mint amennyire ez nálunk eset; mert ennek mind közgazdasági, mind köz-
egészségi hordereje volna.

Ezen lendíteni csak úgy lehetne, ha a kor-
mány segélyezze magvakkal a népevelők konyha-
kertészettel, ép úgy mint fatenyésztésüket segé-
lyezi ingyen esemétek kiosztásával. — Csak hogy
a kormány oly sokoldalulag van igénybe véve,
hogy mindennel terhelni őt sem lehet.

Itt aztán felmerül egy status in status; azonban a szónak átvös és áldásos értelme!

Mauthner mozgalma képezi ezen államat az
államban, ő versenyt indít a hazai néptanítók
közt, vajjon melyikük képes a hazakertészeti ér-
keben nagyobb és legnagyobb fevékenységét ki-
fejtetni, melyikük képes saját kertje gondozásán
kívül a helység népe közt a konyhakerti termé-
nyek magról való növesztését legnagyobb mérvben
terjeszteti és e követelményeknek leginkább
megfelelőket Mauthner Ödön csakugyan oly bő-
séges ösztöndíjakkal jutalmazza (mint halljuk
1000 frt összértékben) hogy ama néptanítók
pályafutásában, kik e díjakra érdemessé teszik
magukat, a Mauthner-felc ösztöndíjak csakugyan
egy kis fényreményszerű incidenset fognak ké-
pezni.

Ezen ösztöndíj díjak czélszerűsége szem-
bezők és nem fog sok idő betelni, a midőn már
észlelni fogjuk hatásait a pusztá, a tanya és a
falu konyhakertészeiben, hol ez idő szerint mint
már említők, még sok, de nagyon is sok a tenni
való.

De már azért is életrevalók a Mauthner
Ödön által kitűzött díjak és kedvezően különböz-
nek akár a m. tud. Akadémia ösztöndíjaitól is,
először abban, hogy minden esetben ki fognak
adnani, a mit tudvalevőleg mindegyik akadémiái
díjról nem mondhatunk, másodszor oly közelbe
vágó mozgalom jutalmazására vannak számvá,
mely a közjólétet, a közegészséget, a közegészsé-
get, a közvagyonosodást és a kultúrát nem szá-
raz tantételekkel, hanem könnyen hozzáférhető,
a természetben fekvő eszközökkel óhajtja elő-
mozdítani.

Ezen korszakot alkotó fűvés verseny feltéte-
lei a „Néptanítók Lapja” legközelebb megjelenő
számában lesznek közzetve és máttán hivatala
vannak a magyar néptanító lapját képezni.

Mint hogy pedig a rose nyelvek azt susogják,
hogy a „Néptanítók Lapjának” számos példányai
bennekednek a czimuszalagban és ha ez igaz
volna, sok néptanító nem is vehetne tudomást
egyiköket épugy mint másikat ért megemlé-
kezésről, mely, minthogy mindegyikük által ki-
vívható ösztöndíjakból áll, néptanítónak kész-
pénz javadalmat nem vált módon gyarapodhatnak,
e tantótkar valamennyi barátját és jóakarót, kik
a sorokat olvasnak, különösen pedig a tantelgyelő-
ket kerjük, hogy a Mauthner nagykereskedő ösz-
töndíjait által a hazai néptanítónagyok jutoit meg-
leptesse, azokat minél tágabb körökben figyel-
meztetni ne terhelhessek, a czéliből, hogy a
díjak versenyfeltételeit tartalmazó a legközelebb
megjelenő „Néptanítók Lapja” száma azok által,
kiknek a díjak számvá vannak, t. i. a hazai ösz-
szes néptanító által előlvastassék. H. I.

dott időszakban még olyan is találkozik, a ki a
magyar néptanítókról is munificens módon gon-
dosodik.

Mauthner Ödön budapesti magkereskedő a
Szent-István korona országában működő néptan-
ítóknak olyan meglepetést szerzett, a melyt a bi-
zonyára lelkesedéssel fogja tudomásul venni az
egész hazai tanítók.

Már több ízben volt a napi sajtóban és a
szaklapokban szó arról, hogy a községi faiskolák
kezelése a néptanítónak munkát, sőt gondot is
eleget, de javadalmat és élvezetet eddigelé vajmi
kevését adott.

Főlölegesen ehyelt az okokat fejtegetnünk;
mert eléggé ismeretesek.

A községi faiskola azon állapotban, amelyben
jelenleg képezi a tanító munkásságának tárgyát,
s nem igen képezi külön jövedelemnek forrását,
a tanítónak aligha fog nagy öröme és buzdiatá-
sára szolgálni; mert ha tenyésztésmény esemete-
ként lesz elarúsítva, a befolyó jövedelem nem az
ő markát ülfi, ha pedig nem faiskolát kezel,
hazn gyümölcsökkel illetet, (ha ugyan az osztály-
részeül jutott vidéken a gyümölcs egyáltalán meg-
terem), — akkor őh Uram! mily soká kell neki
várni, míg pár silány gyümölcs jutalmazza hosszú
fárságát! Néha 5—10 évig is, pedig ez nagy
idő szégyen embernek.

Mily közel áll azon eszme, hogy a faiskola
körül buzgólkodó néptanítónak sokkal hamarabb
kellene és lehetne jövedelmét juttatni, mely jö-
vedelemre nem kellene évek hosszú során át vá-
rakoiznia, hanem volna neki belöle az ugynevezett
„hamar-kenyer.”

És mi hozná e gyors jövedelmet?
Hát nem egyéb, mint a néptanítónak keze-
nyében fekvő konyhakertész előmozdítása!

Utaltunk erre már a napi sajtóban. A néptan-
ító sokkal könnyebben kivárhata néhány gyümö-
lősfalcskájának késő beköszöntő természetét, ha
volna azalatt kis apítani való fözeleke, a mi
egyebíránt — mint tudjuk — néhány hónapi, né-
mélyököt sőt csak néhány heti nyaratszaki gon-
dosz után megérk és kész a konyhára.

Ebből kifolyólag ő maga és családja is olecsó
és igen egészségeses talpálközhöz jutna, mely élet-
módját kellemesebb tenné s az öntenyesztette
konyhakerti terményei bizonyára nagy örömet
okoznának neki.

Nem mondjuk, hogy néptanítóink közt ne
volnának olyanok, kik egyrészt konyhakertjüket
jó termőkarban tartják, másrészt a helység népet
kértészkedésre buzdiálják, és a tulnyomó többsé-
g e tekintetben sok kívánni valót hagy hátra,
pedig a néptanító saját és a lakosság jóvére so-
kat tehetne ezen még közegészségi szempontból
is nagyon fontos ügyben.

Oka pedig annak, hogy országzász észél-
jük a konyhakertészet aránylagos hátramaradását
a néptanítónak, hogy a vetőmag kissé megter-
helne az ő költségvetését. Igaz ugyan, hogy ez
sokszorosan visszaterülne nyarutóik, de hát akkor
a midőn a költséget gyenge fizetéséből fedeznie
kell, nagyon hiányzik neki és gondolkodóba ejti,
vajjon rendeljen-e magot vagy nem.

Pedig a néptanítónak még az is volna hiva-
tása, közvetlen az eleibe járó kis polgárokat, a
jövő nemzedéket reafogni, közvetve pedig a falu
népét buzditani, hogy barátokozék meg jobban a

nélkül. Dejszen lett is ám becület a Száli néni
elött, mikor a Jakab szomszéd elbeszélte a vele
történeteket s az én gondviselészerű megjelené-
semet.

A kölcsönös ismeretség s nagy hálálkodás
után belül keltünk. A Jakab szomszéd a röffel
beterelete a sipongó gyermekhadat a szoba kö-
zepébe; a Száli néni meg letörölgette a kötevény-
et az ablak felöli padot s nagy elözékenységgel
kinált a leüléssel.

Leraktam hát a felszerelésemet magam mellé.
Mikor a forgópiszolyt lecsatoltam a derekamról,
lett a házban a respectus még sokkal nagyobb.
A gyermekhad szent áhitattal bámult rám; ki az
agy áló, ki meg a családi karószékéből.

E közben a Száli néni a legnagyobb szives-
séggel kezdte felhordani a vacsorát s a Jakab
szomszédal együtt fíradhatlanok voltak a kinal-
gatásban. Én meg nem sokat kinaltattam magam-
t; hozzáláttam emberségesen az egyszerű va-
csorához s életemben ritkán esett jobban az étel
mint az alkalommal. Az igaz, hogy ehes is volt-
tam szörnyen, de meg az a könnyekig megindító
sziveség is fűszerzete az étel.

A vacsora után bizony nem sok kedvem
volt a beszélgetésre, feleküdni óhajtottam. Óhaj-
tásom parancs volt. Hódolatlejes tisztelettel ka-
luzoltak be a hátsó szobába s nyugodalmas jóéjt
kivánva magamra hagytak.

Fedél alatt voltam tehát! A mit még másfél
órával előlőt álmodni nem mertem.

Barátosság, jószívű emberek közé vetett a sors.
Künn ezalatt vihar kezdett tombolni s csap-
kodta be a hívós esőt a nyitott ablakon át. Is-
tenem — gondoltam — ha ez a vihar künn ér,
kész nyavalya szakad a nyakamba... B-tottem az
ablakot, kényelmesen rágyújtottam egy cigá-
-

rettára s gondolkozni kezdtem. Ha én most e-
zeket a gondolatokat le tudnám írni!... A pillá-
nat szálte őket, elreppentek, hanem a nyomuk
ott maradt a szivemben örökre.

Sokáig üldögéltem, melázgattam így egyedül.
Közbe megszűnt a vihar s magasztos imára hívó
esend vett körül. A szoba kezdett meleg lenni,
kinyitottam az ablakot, melyen langy éjjeli szellő
özlönlött be a szobába.

Most kezdtem csak a lefekvésre gondolni.
Hancm az igazán megindító volt, a mit a jó Száli
néni azzal az ágygyal csinált. Összehordta bele
talán az egész házunk ünnepi párnáját s a fejem
alját olyan magasra borította, hogyha úgy lefek-
sztem, hát az orrom bizonyosan a mestergerendát
horzsolta volna. Igazán meghatótt a jóindulatnak
ez a nem várt nyilvánulása s majdnem könyözve
temettem magamat a dazgó párnák közé.

Már esendes félalomban szenderegtem s nap-
közben feligazított idegim kezdtek réms látvá-
nyokat tárni szemem elé: a mint egyszerre zörgé-
st hallók az ablak felől. Az alom elgyedvett a
valósággal s magam sem tudtam ébren vagyok-e
vagy pedig álmodom?

A zörgés ujra ismétlődött s e mellett lassu
csoszogatást is véltem hallani, köze meg mintha
valaki a falat kaparta volna. De ez már aligha
lehet alom — gondoltam magamban s kezdtem
a szememet törölgetni. A zörgés ujra hallatszott
és pedig most hosszabban, egy füveg esett le az
ablaknál álló főkös szekrényről.

De ennek már fele se boldogság!

Felültem kényelmes fekhelyemben s magam-
hoz vettem az ágy fejére akasztott forgó piszolyt,
aztán esendesen vártam. (A ház utcahozszat fe-
kült s az ablak az utcára nyíltott s így aggod-
dalmam nem volt alaptalan.) (Vége köv.)

— **Szápary László** gr. kormánypárti 869 szavattal Reichrath József nemzeti párti 403 szavata ellenében képviselőnek választották Lavrinban (Torontal-megyé). A kerületet eddig Ivánka László nemzeti párti képviselte.

— **Vasuti forgalom.** A szombathelyi-központi helyi érdekű vasut 1891. évi forgalma 2924 irattal több, mint az előző évben volt. A múlt évben a vasutat 86.000 utazó vette igénybe, a legnagyobb szám, mely eddig előretett.

— **Közégszég elleni vétéség.** Baliga József, Hajduk Márton és Mimarits Mátyás balatonezi (zalamegyei) lakosokat a csendőrség építésénél akkor eszte meg, mikor azok boszúból Pétek János odaváló lakosnak installó-ajátját a sarkaiából kivelve, folyósóágra tették; vizsgálat közben a jeles boszúálló kompániára az is kislült, hogy ugyancsak ők tették használhatatlanná a Horváth Alajos uram kútját az is által, hogy abba megbélyegző mennyiségű olajos festéket öntöttek. Az első lendvai kir. járásbírósgaz közégszég elleni vétéségét fogja majdan őket elítélni.

— **A vadászok.** A tilosban vadászgattak Horváth János és Schneider János ó-falusi lakosok, Schneider a bokrok közé vette magát és elszakadt társától, ki a vadat leste. Horváth a guggoló helyzetben lévő Schneider-t vadnak nézte és meglötte. Schneider rögtön meghalt.

— **Földrengés.** A múlt hétfő és kedd közti éjjelen földrengés észlelték Sopronban. A földalatti morajt rezgészerű lökés követte, mely délkeletről északnyugatra irányult. A földrengést nagyobb hatásával Kis-Martonban és Bácsban is észlelték.

— **Liptóhan** a járványok irrtózatosan pusztítottak. Nem-t-Lipésen hat heti szünetelés után csak most nyitottak meg az iskolákat, most meg Lúcskun pusztit a vörheny és a difteritisz. — Az ág 7-800 lelket számláló faluban úgy óta 68 gyermeket halt meg. A múlt hét egyes napján 6-8 gyermeket is temettek egyszerre. Hogy a választások következtében a járvány a szomszéd falukban is el fog terjedni, az természetes.

— **Simontornyán** Heckmann Emil postamester házában lényeg esélyt rendezett. Vacsora után a fiatalág táncra perdült, melyben résztvett Wienand Dénes simontornyai győzteses neje is. A táncot jókedvvel járták. Egyszerre csak Wienandné fejéhez kapott és holtan terült el a táncszertem padozatán.

— **Sárbafogyott ökor.** A nevezetessé vált régi jó utakból még mindig van egynehány Bihar-megyében. A minap történt, hogy Feldmann Ignác újfalu birtokosnak egy szekere Poesaj mellett megfőgött, az egyik ökre pedig beledőlt a sárba és befogyott. É szerint a miskolci kécsénya le van főve; ezután azt fogják mondani: „Befogyott, mint a poesaji ökor a sárba.”

— **Ráboglyiikes vendég.** Lapi Andras paszberényi emberrel, a ki a Csikos-tanyán lakik, a hónap 21-én este felé bekopogtatott egy szegény vándorló és éjjeli szállást kért. A jószívű házigazga beeresztette az idegent, megkínálta vacsorával és beszélgetett vele. A kiéhezett vándorlegény jó étvágyal vacsorált, aztán a kalyha mellé ült le. Kis idő múlva hírtelen felugrott és revolvert rántva elő zsebéből pánny követt a házigazdatól. A gazdának nem volt azzal ideje, hogy a revolvert kivesarvhatta volna a kezéből, mert egymásután két lövés dördült el. Az egyik golyó Lapi halantéka hozsolta, a másik pedig jobb oldalába fúródott. Az erős Lapi rárohant a gylkosra, földre feperete és mindaddig ott tartotta, míg felesége a közeli majorból segítséget nem hozott. Átdták a csendőrségnek.

— (B-küld.) **Értismerés** Walsér Ferencnek. Ungvármegye közzeji részére a tűzi feskendőköt Walsér F. renez budapesti gyáros szállította. A bírói bizottság előtti pályázo gyárosok közötti tudvalevőleg a Walséré talalattat úgy jó minőség, mint kezelés tekintetében a legjobb tűzi feskendőnek. Nevezett gyáros meg a múlt év folyamán pontosan behallottotta a feskendőköt is mint vállalkozó általában elismerése méltó figyelmet tanúsított a közsegek irányában. Ennek fogva a magunk részéről is bátran ajánljuk át az érdekeltek pártól figyelmébe. Különben legkelátásabb bizonyítékul szolgál az alábbi egész terjedelmében közzétett bizonyítvány, mely így hangzik: „112. sz.-hoz k. i. 92. Ungvármegye alispánjától. Hatóság bizonyítvány. A midőn hivatalosan bizonyított, hogy Walsér Ferenz budapesti tűzfeskendő gyáros cég az Ungvármegye közsegek részére szükségelt tűzfeskendők és szerelvényeiknek árlejtés útján elnyert szállításán mindmennyben pontosan és kifogástalanul megfelelt, egyáltalán ki kell emelnem azt is, hogy nevezett cég vármegyénk érdekel közsegeivel szemben szerződéses kötelezettségein felül elismerést érdemlő méltányos eljárást tanúsított. Mivel a szállítócéggel kérelme folytatn kiadtam ezen hatóság bizonyítványomat. Ungváron, 1892. évi január hó 12-én. Kende Péter, alispán. (P. H.)”

— **Farsang.** A Bagonya és vidéke fiatalága 1892. évi február 10-án a bagonyai nagyvendéglőben zártkörű játékozozeln táncvizgalmat rendez. Belépti díj: személyjegye 50 kr. Család-

jegy 1 frt. Kezdeté 8 órákor. Felülüzetések közzönnettel fogadtatnak. Az esetleges tiszta jövedelem a szegényosor iskolásgyermekek felségelyezésére fog fordítatni. — A rediesi tánczeledek 1892. évi február 6-án az ottani vendéglőben zártkörű táncvizgalmat rendeznek. B. lépti díjak személylegye 50 kr. Családjegye 1 frt. — Kezdeté 8 órákor. A felülüzetések közzönnettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Tiszta jövedelem jötekyony zelra fordítatik.

— **A kavacárak emelkedése.** Ezen ezikkben az utolsó időben a forgalom ismét emelkedett. A Magyar Kereskedők Lajpa hamburgi tulajostója szerint a múlt héten három nagy brazili hajó érkezett oda kavével megrakva, mely rakomány és ezen kívül még Domingo és Guatemala fajtákból is egy tekintélyes mennyiség jó árák mellett elikt. — Londoni hírek szerint a finomabb fajtákból is élenk volt a kereslet és az árák szilárdan tartották magokat. — A budapesti piacozon az árák természetesen szintén emelkedtek.

— **A czukorárak** érdemében is az a vélemény kezd tért foglalni, hogy a czukorvásáron arukodó szilárd hangulat nem futólagos, hanem tartósának ígérkezik, mert — mint a „M. K. L.” írja — a kisebb kereskedők is bátrabban vásárolnak és hosszabb időre kezdik szükségletüket fedezni. Megnehezíti az ízeletet, hogy a gyárak, ármelekedésre számítva, rövid időre sem esinálnak kötéséket és csak az effectív eladásra szorítkoznak.

— **Vasárnapi munkaszünet Romániában.** Romániában szintén utánaásra talált a vasárnapi munkaszünet eszméje. Nevezetesen a bukaresti kereskedelmi kamara feltevést intézett a kormányhoz a munkaszünet elrendelése végett a egyszersmind tervezetlet mutatott be a tárgyban, melynek lényege a következő: Az ízeletek — a győztesárak, ettermek és czukrászdák kivételével — vasárnap egész nap zárva tartandók s a kereskedők köteleztessenek, alkalmazottaikat már szombaton délután 5 órákor elbocsátani, hogy vasárnapi szükségletik idejében beszereshessék. A csapzekék zavaratása is javaslatba hozatik.

— **Az elkeresztelési vita.** mint a fővárosi lapokban olvassuk, szerencsés megoldást fog nyerni. A mit már régen híbasnak tartottunk, az a törvény merev szigora volt, mely szerint a szülő nem harározhattak gyermekük vallása felett. Ez el fog töröltetni.

— **A múlt héti nagy fagyok** által, mint bemutítottuk, helyről értesítenek, a szőlők ismét sokat szenvedtek. Ezt épen nem lehet csodálni ha felmúltjuk, hogy egyes helyeken a hideg — 22 R. volt.

— **A madarak ellenségei.** Embertelen esnyea dolog az, mikor valaki az éhség- és hidegköt agyongyórtót szegény madaraknak veti magát. Most, hogy házaink elé menekülnek az ártatlan állatokok, akárhány, rosszszívű gyerkőc gumpuskával és csapvasakkal pusztítja őket, nem gondolván meg, hogy mily kínos fájdalom okoz nekik s mennyi kárt okoz az embernek. — Akár hany ember látja ezeket a madáritrókat, valamennyi megbörtönközik gonosz tetteikön, de csak kevés nyúl orvoslással. Föl kell jelenteni az ilyenek a rendőrségnek, vagy legalább szőlőiknek szólni, hogy házi fenytetésben részesítsék neveltjeiket.

— **Az állatok itatásánál télen** mindennél azt a hibát követik el, hogy hideg vizet adnak nekik. Ez hiba, mert egyszerűsöl az állat könnyen megbűhelt és megbetegedhetik, de hiba főleg azért, mert így sokkal több takarmányt fogyasztanak el, mint meleg víz itatása mellett. Ennek oka abban rejlik, hogy az állat testének egyenletes hőmérséklete hőfelezést kíván, melyet meg kell kapnia, akár takarmányból vegye csupán, akár pedig a meleg itavízről és az istálló melegségéről. Ha az utóbbiak hidegek, természetesen a takarmány-igény nagyobb. A szeszgyári moslékot ugyanezen okból szintén melegem kell élejk tenni. A víz, vagy a moslék hőmérséklete olyan meleg legyen, a melyet az állat eltér!

— **Válasszuk meg** jól a magbeszerzési forrást! Jólláhet hogy még hű és jég környécek bennünket, de azért a melegágyak körül már sürögődnünk kell és elvetjük a korai fogyasztásra való konyha-kerti termények magvát, mely termés a hosszú ridet felutoljan mindenki szivesen látja asztalán. Annál hosszantóbb aztán, ha holmi kétes forrásokból hozott magvak révén a melegágy eredményeitől elcsúsz a kertészkedő közönség és a korai főzések helyett, gyom, kóró, gaz, lópn vagy a legjobb íly esetben holmi silány kőtyórampy van a melegágyban. Előfordul az pedig most gyakrabban mint azelőtt; mert egyes régi szolid magúrás cézekék skereitől indítatva, gomba módra bukannak fel a talmi mag-árusok, kik ugyan épy oly gyorsan tűnnek el a felszínről mint ahogy felburjánsoznak, de még mindig elég ideig tart zérkedésük, hogy a tőlők kerülő legtlőbb esetben haszonatlan mag révén a melegágyak körül fardozó kertész és közönség megfosszak munkájuknak eredményétől, valamint még viztelésőbb kövteközvények járhatnak a mezei gazdákra, kik

nek magszükségletük beszerzése ugyancsak még fontosabb momentum mint a melegágyak és ily elemekké lépre mennek, mert ezeknek hirdetései egét, földet, olcsóság és tudja az ég még mifele csalétket ígérvén, tőrdésbe ejthetik a gazdat, ki aztán a maga kárán okul, hogy ily elemek, melyeknek multjak és téren nimes és semmi fele garantált nem nyújthatnak, a mag beszerzése alkalmalval kerülni-kellett volna. Legyünk résen az ilyenekkel szemben! Válasszuk meg beszerzési forrásunkat!

Vegegy rövid hírek.

A megyéből. A f. hó 16-án Szombathelyen tartott tornából tiszta jövedelem 90 frt 72 kr. — **Tegyey Mihály** nyug. törvényeszi bíró, Tegyei Lajos köréndi kir. közegyezőnek desalya f. hó 22-én éltének 76. évében meghalt. — **Földrengést** éretek f. hó 19-én éjjel fél 2 órákor Vasvározt, mely mennydörgészerű robaj kíséretében két lékessel rázta meg a talajt. Kárt mindössze néhány kémsény megrezstésével okozott. — **Kertes közsegekben** a gyermekek között a difteritisz járvány betegségek kintótt, eddig 7 meghalt és 25 gyermeke betegem fekszik. — **Rettenő szerencsétlenség** érte a szombathelyi vasuti gégyárban működő Illés Enoch 22 éves munkást és hó 20-án d. e. 11 órákor. Emelk közben ugyanis a mozdony fordítottja az emelkőz teljes súlyal ráesett és a szerencsétlen fiatal munkást teljesen agyonzúszta. Mire az orvos megrkezett, már csak hült tetemet talált. — **A köréndi** vasuti állomáson valaki a rakatári iradóbl 6 drb véjelző durrantyut lopott azon hisztemben, hogy azok valami értéket képviselnek, pedig a durrantyu robbanékony kloravas káiumot tartalmaznak s egy kú fitérey vagy metélsre felrobbannak és súlyos testi sérést idézhetnek elő. — **Tura József** nyugalm. törzs. bíró és hó 28-án reggel 5 órákor hosszu betegsége után elhunyt. — **A közegi kir. járásbírósgnál** az igazságügyminiszter egy új bírói és egy új irmoi állást rendezesített.

A hazából. **Vasary Kólos** herceggprimás csak a jóvó hó elején vonul be székhelyére s így ünnepeles felavatása is februárba marad. — **Szecey Agnes** ó-kanizsai lakos, özv. asszony 108 éves korában halt meg. — **Dr. Ruzsiska Kálmán** kir. tanfelügyelő és hó 19-én Csáktornyára érkezett, a hol a magyar nyelv tanításában kiváló sikert felmutató Szinkovits Ferenz tanítóknak 40 frt és Molnár Miklósnak övönöknek 30 frt jutalmat személyesen adta át. — **Arvamegyében** nagy inség uralkodik a lakosság közt. Az inségek segélyezésére bizottságot alakítottak. — **Csertán Károly** Zalamegye alispánja hivatalos értesítés alapján Palmban az állami tenyészmezők szétosztása nem január 30-án, hanem február 15-én történik meg. — **Horváth Pál** csáktornyai és Jancsó Gyula perlaki telekköznyvezetők köleszőnösen áthelyeztettek. — **Csáktornyai** tornagyűlet alakul. — **Mándoki Béla** busnot volt a színpadot és pedig Miskolczon, hol először lépett fel. — **Az adóvegrehajtók** vakációzt kaptak, a pénzügyminiszter elrendelte, hogy január s februárban semminemű kincstári követelést nem szabad szorgolni. — **Barcsón** Balogh Árpád színtársulat tart előadást.

A külföldről. **Wisky** városában az isteni tisztelt alkalmalval a katolikus templomban az énekesekkel tulterheltek korus leszakadt. A leszakadt korus sokat összenyomott. A templom közepén alakatlan hústömeg hevert. 42 ember rögtön meghalt, 60 pedig életveszélyesen megsérült. — **A nápolyi** egyetemet az előfordult zavarások miatt bezárták. — **Areberg** herceg brüsszeli palotája porrá égett. A palotában európai híré képek s műtárgyak voltak felhalmozva és közülök egyet sem tudtak megmenteni. — **Dublinban** nagy az izgatottság, mert az állatkeretből két orozslán szabadult ki s nagy park sűrű bozótján özöztől bujkáltak. Az egész állatkeret katonasággal zárták körül, nehogy a „puszták királyai” valamikenél a városba törjenek. — **A Ciufa** le vignában (Olaszország) heves földrengés volt, mely tetemes kárt okozott. A földrengés többször ismétlődött s így a lakosság a szabad ég alatt tartózkodik.

Irodalom.

Ujjab és ujjab meglepetésekkel kedveskedik olvasóinak a „Magyar Génius” című hetilap, melyet Hevesi József és Karczag Vilmos szerkesztenek, s melyről igen helyesen jegyezte meg egy írórtársunk, hogy „szokatlan fényt hozott irodalmunkba.” Mert valóban az a fényezés, az a pazar kiállítás, melyet ennél az új vállalatnál tapasztalunk, nemcsak nálunk szokatlan, de még a külföldön is föltűnő kelte. Minden egyes czikk, minden egyes kép a szerkesztők leleménységére, buzgóására vall, s maga az egész lap tartalma oly érdekes, hogy az olvasó nem képes megválni a laptól, míg meg nem ismer-

